

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Prípady sexuálneho obťažovania vo vzdelávaní

Na ceste k rodovej rovnosti v Európe

Veronika Michelčíková & Michal Horváth, 26.09.2023

Právna úprava sexuálneho obťažovania

§ 2a ods. 5 Antidiskriminačného zákona

verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť narušenie dôstojnosti osoby a ktoré vytvára zastrašujúce, ponižujúce, zneuctujúce, nepriateľské alebo urážlivé prostredie.

- nechcené konanie sexuálnej povahy
- verbálne/neverbálne/fyzické (aj online forma)
- môže byť aj neúmyselné zo strany obťažujúceho
- netreba komparátora
- diskriminačný dôvod – rod/pohlavie

Sexuálne zneužívanie

§ 201 Trestného zákona

Kto vykoná súlož s osobou mladšou ako pätnásť rokov alebo kto takú osobu iným spôsobom sexuálne zneužije, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

§ 201a Trestného zákona

Kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia donúti ženu k súložu alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť, potrestá sa odňatím slobody na päť rokov až desať rokov.

§ 201b Trestného zákona

Kto zneužije dieťa mladšie ako pätnásť rokov v úmysle vyvolania sexuálneho uspokojenia jeho účasťou na sexuálnych aktivitách alebo sexuálnom zneužití, hoci sa na nich takéto dieťa nemusí priamo zúčastňovať, alebo kto umožní také jeho zneužitie, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Odporúčania na opatrenia na ochranu pred sexuálnym obťažovaním

- edukácia o sexuálnom obťažovaní a o možnostiach ochrany pred ním
- mechanizmus dôverného nahlásovania prípadov sexuálneho obťažovania
- riadne prešetrenie prípadov sexuálneho obťažovania a vyvodenie zodpovednosti
- spolupráca s centrami poradenstva a prevencie – zriadenie podporného tímu
- poskytnutie psychologickéj pomoci
- sexuálne obťažovanie ako závažné porušenie pracovnej disciplíny
- etický kódex zamestnávateľa

Prípád sexuálneho obťažovanie na základnej škole

- Učiteľ informatiky sexuálne obťažoval žiačky 8. a 9. ročníka základnej školy
- Štátna školská inšpekcia zistila nedostatky zo strany základnej školy
- Stredisko právne zastupuje žiačky
- Aktuálne je prípad v štádiu právneho riešenia

Prípád sexuálneho obťažovania zamestnanca nadriadenou zamestnankyňou

- Zamestnanec a nadriadená zamestnankyňa mali krátku známosť počas pracovnej cesty
- Následne sa dohodli, že budú pokračovať v profesionálnom pracovnoprávnom vzťahu
- Nadriadená zamestnankyňa nechcela ich osobný vzťah ukončiť
- Následne vytvorila nepriateľské pracovné prostredie
- Zamestnanec mal k dispozícii písomnú komunikáciu
- Prvostupňový aj odvolací súd rozhodol v prospech žalobcu

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

**bezplatná právna pomoc obetiam diskriminácie
po vyhodnotení, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania SNSLP
môže zastupovať dotknutú osobu v antidiskriminačnom konaní:**

- pred súdom
- v mimosúdnom urovnaní

V antidiskriminačnom spore možno žiadať:

- upustenia od diskriminačného konania
- napravenia protiprávneho stavu
- primerané zadošťučinenie (ospravedlnenie / nemajetková ujma v peniazoch)

Sexuálne obťažovanie (online priestore)

SNSLP poskytuje vzdelávanie pre:

- základné,
- stredné školy (žiaci/žiačky, pedagogický personál)
- vysoké školy,
- inštitúcie,
- organizácie,
- súkromný sektor - zamestnávateľia

prítomnosť sexuálneho obťažovania
RIZIKO vysokej miery latencie

Online priestor

- sexualizácia spoločnosti, mládeže
- absencia kontroly zo strany rodičov (ale nie je to pravidlo)
- spoločenské nastavenie, stereotypy, ponižovanie,
- sociálne siete a aplikácie, dostupnosť
- nízke povedomie rodičov, škôl
- vysoká odhodlanosť detí a mládeže (motivácia, IG...)
- nízko príjmové rodiny, deti a mládež z MRK
- absencia kritického myslenia a v rozhodujúcich situáciách
- krádež osobných údajov, fotografií

Najlepší záujem dieťaťa

- obhajoba najlepšieho záujmu dieťaťa pri koordinácii a vykonávaní politík na národnej, regionálnej a miestnej úrovni
- najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri prijímaní všetkých opatrení
- najlepší záujem dieťaťa a právo na nediskrimináciu (čl. 2)
- najlepší záujem dieťaťa a právo na život, zachovanie života a rozvoj
- najlepší záujem dieťaťa a právo byť vypočuté (čl. 12)

Najlepší záujem dieťaťa

Prvky, ktoré je nevyhnutné zohľadniť pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa:

- názory dieťaťa
- identita dieťaťa
- zachovanie rodinného prostredia a udržiavanie vzťahov
- starostlivosť, ochrana a bezpečnosť dieťaťa
- zraniteľnosť

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Ďakujeme za pozornosť

facebook.com/StrediskoPreLudskePrava

instagram.com/StrediskoPreLudskePrava

www.snslp.sk